

Список використаних джерел:

1. Гумбольдт В. О внутренней и внешней организации высших научных учреждений в Берлине // *Неприкосновенный запас*. – 2002. – № 2 (22). [Электронный ресурс] / Режим доступа : <http://ecsoc>
2. Кларк Б. *Создание предпринимательских университетов*. М. : Изд-во ГУ ВШЭ, 2011. – 240 с.
3. Clark B. *Collegial Entrepreneurialism in Proactive Universities: Lessons from Europe // Change*. 2000. Vol. 32. No. 1. Pp. 10-19. [Электронный ресурс] / Режим доступа : man.hse.ru/univman/msg/144983.html
4. Wissema J. *Towards the Third Generation University: Managing the University in Transition*. Cheltenham: Edward Elgar, 2009. – 272 p.
5. Slaughter S., Leslie L. *Academic Capitalism: Politics, Policies and the Entrepreneurial University*. Johns Hopkins UP: 1997. – 296 p.
6. Масштаб, рейтинги и наука: в Минобразования рассказали, какие вузы получают больше денег [Электронный ресурс] / Режим доступа : <https://newsmir.info/1845724>
7. Мирча М. Институциональные подходы к предпринимательству: анализ и опыт университета Бабеи-Большой в Клуж-Напоке / М. Мирча // *Высшее образование в Европе*. – 2006. – Т. XXXI, № 2.
8. Абрамов, Р. Н. Менеджеризм и академическая профессия. Конфликт и взаимодействие / Р. Н. Абрамов // *Социологические исследования*. – 2011. – № 7. – С. 37–47.
9. Rhoades, G. *Academic Capitalism in the New Economy: Challenges and Choices* / G. Rhoades, S. Slaughter // *Academic American*. – 2004. – V. 1, № 1. – P. 37–59.
10. Дим Р. «Новый менеджеризм» и высшее образование: управление качеством и продуктивностью работы в университетах Великобритании / Р. Дим // *Вопросы образования*. – 2004. – № 3. – С. 44–56.

УДК 37.091.4.07(4) (07)

Г.В. ТОВКАНЕЦЬ

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачеве, Україна

**ЗАВДАННЯ ОСВІТИ
В УМОВАХ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД**

Сьогодні держава ставить перед собою комплекс взаємопов'язаних стратегічних цілей: надати всім громадянам, незалежно від їх місця проживання, соціального становища, стану здоров'я, можливість здобути якісну освіту і тим самим забезпечити гідний рівень життя.

В умовах децентралізації важливу роль відіграють об'єднані територіальні громади, в яких одним з пріоритетних напрямів розвитку таких громад є освіта. Система освіти в громаді дає усім мешканцям змогу отримати знання й уміння, які забезпечать їм повноцінне і якісне життя у сучасному світі та створює для учнів можливість для повноцінного усестороннього розвитку, формує уміння навчатися упродовж всього життя, оскільки є можливість отримати більше відповідальності та повноважень в управлінні освітою [1].

Освіта стає спільним завданням батьків, учителів та учнів, що дає кожному мешканцю громади можливість навчатися різними способами у безпечному і приязному середовищі. Освіта популяризує розвиток самодисципліни, внутрішньої мотивації і прагнення до досконалості у процесі навчання

Відбір цілей діяльності для місцевої системи освіти повинен опиратися на дві групи чинників і критеріїв:

1. Обсяг і глибина освітніх повноважень, які центральний уряд передав громадам.

2. Визначення найбільш нагальних питань і проблем освітніх закладів у громаді.

В організаційному плані кожна громада має проаналізувати власну мережу шкіл, визначити конкретні проблеми, відібрати найбільш нагальні та вирішувати їх за пріоритетністю. Це означає, що в міру того, як громади стають потужнішими, а школи розвиваються, буде потреба повертатися до стратегічних питань, щоб оцінити, які виникли найновіші нагальні питання.

Визначимо стратегічні цілі, які можуть бути актуальними для розвитку освіти в умовах діяльності територіальних громад на сучасному етапі:

1. Підвищення рівня якості освіти, що передбачає створення навчально-матеріальної та кадрової бази для реалізації навчальними закладами освітніх завдань; підготовку педагогічних кадрів до надання освітніх послуг високого рівня.; додаткову мотивацію до успішної праці та навчання.

2. Ефективне управління шкільною мережею громади, що включає забезпечення рівного доступу учасників освітнього процесу до навчальних закладів громади; формування ефективної мережі навчальних закладів громади; оновлення приміщень навчальних закладів громади; запровадження системи моніторингу за якістю навчально-виховного процесу та наданням освітніх послуг.

3. Розбудова освітнього середовища громади на основі створення умов, що сприяють

– збереженню та зміцненню здоров'я дітей та учнівської молоді засобами фізичної культури і спорту;

– забезпеченню на території громади умов для навчання та виховання дітей з особливими потребами;

– спільній роботі шкіл, бібліотек над виховними завданнями громади;

– забезпеченню у навчальних закладах системи виховання, що ґрунтується на співпраці та побажаннях учасників виховного процесу;

– організації позашкільної освіти молоді.

4. Розподіл повноважень органів управління освітою, визначення відповідальності за реалізацію державної політики у сфері освіти, планування та забезпечення розвитку мережі освітніх закладів, закріплення за закладами території обслуговування, забезпечення фінансування на підвезення учнів до закладів освіти, оприлюднення офіційної звітності про отримані та використані кошти тощо.

Концепція «Нової української школи» покликана зробити освітню мережу України більш ефективною через покращення системи управління освітою, яка тепер не є сферою відповідальності державних адміністрацій, а територіальних громад та школи [3], що беруть активну участь в прийнятті рішень.

Варто підкреслити, що вельми актуальним є те, що особливу увагу в сучасних реформах необхідно приділяти основним освітнім цінностям і цілям, правам і свободам громадян в цій сфері, доступності освіти, її найвищій якості, що забезпечує культурний та фізичний розвиток особистості, процесу оволодіння сучасними професіями та отримання трудових навичок, сучасними інформаційними технологіями для користування мобільними додатками, соціальними мережами, Інтернет-форумами, що можуть стати маркетинговим майданчиком для обговорення мешканцями окремих положень завдань розвитку освіти в межах територіальної громади. При цьому треба пам'ятати, що форуми і соціальні мережі – це не дошка оголошень, а місце для дискусії, в якому треба брати на себе відповідальність за її перебіг.

Освітній простір територіальних громад може реалізовуватися за такими складовими:

1. Створення мотиваційного простору, застосування новітніх технологій архітектури, дизайну та просторово-предметного оточення закладів освіти, зокрема оновлення фасадів будівель закладів, озеленення та ландшафтний дизайн прилеглої

території, організація руху, паркування, зон очікування біля закладів освіти, сучасний внутрішній дизайн та багатофункціональне планування приміщень закладів освіти, функціональних зон, зокрема, облаштовані відпочинкові, ігрові зони та зони для спілкування тощо.

2. Сучасне обладнання та ІКТ – здійснюється модернізація матеріально-технічної бази закладів освіти, зокрема оновлення меблів, засобів навчання, ІКТ-обладнання (комп'ютери, планшети/нетбуки, мультимедійні проєктори, програмне забезпечення, швидкісний інтернет, багатофункціональні пристрої) тощо

3. Забезпечення безперешкодного доступу до закладів освіти для маломобільних груп населення (МГН) та забезпечення умов для інклюзивного навчання, зокрема облаштування будівель, приміщень, прилеглої території, створення ресурсних кімнат, інклюзивно-ресурсних центрів, умов для занять фізкультурою та спортом для учнів з особливими потребами [2].

Ключовими процесами реалізації стратегії розвитку системи освіти слід вважати: взаємодію освітніх установ, індивідуальних та колективних учасників освітньої діяльності навчальних закладів усіх типів, родин і роботодавців, зацікавлених ділових, політичних кіл, приватних та громадських ініціатив; моніторинг освітнього середовища та освітніх подій; формування сприятливого іміджу освітніх організацій і системи освіти регіону.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov>.

2. Стратегія розвитку освіти в громаді: практичний порадник. / Войцех Мархлевські, Олег Процак. – К.: 2018. – 56 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/186/strategy.pdf>

3. Товканець Г. В. Соціально-педагогічна робота в контексті Нової української школи / Г. В. Товканець // Актуальні проблеми сучасної соціології і соціальної роботи та професійної підготовки фахівців: антидискримінаційна теорія і практика: матеріали доповідей та повідомлень Міжнародної науково-практичної конференції (14 вересня 2018 р.). – Ужгород, 2018. – С. 111-112.

УДК 37.014.5

О.С. ТОВКАНЕЦЬ

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна

**АНАЛІЗ ОСВІТНІХ ПОТРЕБ
ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ**

Впродовж усього періоду існування незалежної України в освіті країни накопичувалися численні проблеми системного характеру. Одним з пріоритетних завдань трансформації освітньої системи є реформування системи підготовки та перепідготовки педагогічних та управлінських кадрів в освітньому секторі, забезпечення високих соціальних стандартів для працівників освітньої сфери, підвищення кваліфікації педагогічного персоналу [2; 4].

Відповідно до частини шостої статті 18 Закону України «Про освіту» підвищення кваліфікації - це набуття особою нових чи вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань. Саме тому надзвичайно важливим є те, щоб обрані педагогічним працівником будь-які форми і види

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>